

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. S.**, bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. R. G., advokátom so sídlom v L., proti žalovanej **M. B.**, bývajúcej v K., zastúpenej Mgr. J. M., advokátom so sídlom v L., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12 C 106/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 2011 sp. zn. 14 Co 27/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 142,34 € do rúk JUDr. R. G., advokáta so sídlom v L..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 19. októbra 2010 č.k. 12 C 106/2010-91 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníčok konania k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v katastrálnom území K. a v katastri nehnuteľností je vedená na liste vlastníctva č. X. ako rodinný dom súpisné č. X. na parcele č. X. (ďalej len „rodinný dom“). Súd prvého stupňa prikázal rodinný dom do výlučného vlastníctva žalovanej s tým, že na vyporiadanie vzájomných podielov je povinná zaplatiť žalobkyňi do 60 dní sumu 2 866,66 €. Rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal z toho, že účastníčky (podielové spoluvlastníčky rodinného domu – žalobkyňa v podiele 1/6 a žalovaná v podiele 5/6) nemajú záujem na zachovaní spoluvlastníctva rodinného domu, ktorý nebolo možné reálne rozdeliť; nemajú výhrady ani k tomu, že rodinný dom bude prikázaný do výlučného vlastníctva žalovanej za náhradu (§ 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Výšku náhrady žalobkyne za jej spoluvlastnícky podiel určil

súd sumou 2 866,66 €. Pokiaľ žalovaná namietala, že do rodinného domu investovala, súd poukázal na to, že v konaní neurobila žiadny úkon smerujúci k tzv. širšiemu vypořádaniu spoluvlastníctva, preto ani takéto vypořádanie vzájomných nárokov účastníčok konania nevykonala. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p a o trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 22. februára 2011 sp. zn. 14 Co 27/2011 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a na zdôraznenie správnosti poukázal na súhlasný postoj účastníčok konania so zrušením spoluvlastníctva a tiež so spôsobom jeho vypořádania. K námietke žalovanej, že súd prvého stupňa mal od výšky náhrady odpočítať náklady, ktoré vynaložila na opravu a rekonštrukciu rodinného domu, odvolací súd uviedol, že tzv. vypořádanie v širšom zmysle bolo možné len na podklade návrhu, ktorý ale žalovaná neurobila. Súd prvého stupňa postupoval preto správne, pokiaľ na predmetnú argumentáciu žalovanej neprihliadol. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 151 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto potvrdzujúcemu rozsudku podala žalovaná dovolanie s odôvodnením, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tvrdila, že súd prvého stupňa ju nepoučil jednak o možnosti požiadať, aby jej bol ustanovený zástupca pre konanie, jednak o spôsobe, ako má v konaní voči žalobkyni uplatniť svoje nároky vyplývajúce z jej investícií do opravy a rekonštrukcie rodinného domu. Vzhľadom na to žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu vyslovila názor, že dovolanie je podané oneskorene. Poprela, že by žalovanej bola odňatá možnosť pred súdom konať, lebo súd poskytol účastníčkam konania poučenie o možnosti požiadať o ustanovenie zástupcu (§ 30 O.s.p.). K namietanému neposkytnutiu poučenia o predpokladoch tzv. širšieho vypořádania podielového spoluvlastníctva žalobkyňa uviedla, že žalovaná v konaní na súdoch nižších stupňov síce na svoje investície do rodinného domu poukazovala, ničím ale nekonkretizovala nielen ich výšku, ale ani svoje požiadavky. Z týchto dôvodov žalobkyňa navrhla, aby dovolanie bolo odmietnuté. Žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie vypracované osobne žalovanou bolo podané v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a dodatočne bolo doplnené o zákonom predpísané náležitosti advokátom, ktorý ju v dovolacom konaní zastupuje (§ 241 ods. 1 O.s.p.), pristúpil k posúdeniu, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie žalovanej smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť podaného dovolania z uvedených ustanovení nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

So zreteľom na to by prípustnosť dovolania žalovanej mohla založiť iba niektorá z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Žalovaná v dovolaní tvrdila, že súd ju – podľa jej názoru v rozpore s ustanovením § 5 ods. 1 O.s.p. – nepoučil o možnosti požiadať o ustanovenie zástupcu a o spôsobe, ktorý má v konaní zvolit' pri uplatnení svojich nárokov na zohľadnenie investícií vynaložených pri oprave a rekonštrukcii rodinného domu.

Podľa § 5 ods.1 O.s.p. súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach. Z tohto ustanovenia vyplýva, že súd poučuje účastníka občianskeho súdneho konania iba o jeho procesných právach; iné než procesné poučenie im súd nie je povinný, ale ani oprávnený, poskytnúť. Nesplnenie tejto povinnosti súdu má aj procesné dôsledky a v niektorých prípadoch môže viesť až k odňatiu možnosti účastníka pred súdom konať.

1. Obsah spisu nepotvrďuje opodstatnenosť tvrdenia žalovanej, že súd ju nepoučil o tom, že jej môže byť ustanovený zástupca (§ 30 ods.1 O.s.p.). O tejto možnosti ju totiž súd poučil na tlačive tvoriacom prílohu predvolania na prvé súdne pojednávanie, ktoré jej bolo doručené 16. júna 2010 a v spise je založené na č.l. 16.

2. Bez opodstatnenia je tiež tvrdenie žalovanej, že k odňatiu jej možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) došlo neposkytnutím poučenia o možnostiach alebo spôsoboch zohľadnenia jej investícií do rodinného domu.

Dovolateľka predmetnou námietkou prehliada, že poučenie, absenciu ktorého súdom vytýka, by bolo v rozpore s princípom stanoveným v § 5 ods. 1 O.s.p., lebo by bolo poučením o hmotnom práve – o tom, konkrétne akého práva sa môže v konaní domáhať. Navyše, išlo

by o poučenie, ako má v konaní postupovať, aby dosiahla pre ňu priaznivé (priaznivejšie) rozhodnutie. Do poučovacej povinnosti súdu v zmysle tohto ustanovenia ale v žiadnom prípade nepatrí návod na to, ako by mal účastník v konaní postupovať a čo by mal urobiť, aby bolo rozhodnuté v jeho prospech. Pokiaľ by súd napriek tomu takéto poučenie účastníkovi poskytol, znevýhodnil by účastníka na opačnej procesnej strane a porušil nielen § 5 ods. 1 O.s.p., ale tiež zásadu rovnosti účastníkov konania (§ 18 O.s.p.).

Dovolací súd k tomu dodáva, že prípadná nesprávnosť postupu súdu pri zisťovaní rozhodujúcich skutkových okolností (napríklad pri tom, či a v akej výške žalovaná vynaložila investície do rodinného domu) alebo pri ich právnom posudzovaní (napríklad pri tom, či tieto investície mali alebo nemali byť pri vyporiadaní spoluvlastníctva zohľadnené) nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z dôvodov uvedených vyššie dospel dovolací súd k záveru, že žalovanou namietaným postupom jej nebola odňatá možnosť pred súdom konať.

Keďže prípustnosť podaného dovolania nemožno vyvodit' z § 237 ani 238 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky tento mimoriadny opravný prostriedok žalovanej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania (z procesných dôvodov) sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu požiadala o priznanie náhrady trov dovolacieho konania a požadovanú náhradu aj vyčíslila. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej priznal náhradu trov dovolacieho konania (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) spočívajúcu v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 8. augusta 2011 k dovolaniu žalovanej [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon určil dovolací súd podľa § 10 ods. 5 vyhlášky vo výške 111,21 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny

výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,41 €)] a daňou z pridanej hodnoty [§ 18 ods. 3 vyhlášky (t.j. 23,72 €)] predstavuje spolu 142,34 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. novembra 2012

JUDr. Emil Francisci, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková